

Valtuutettu Helena Särkijärven ym. aloite lihan kulutuksen puolittamiseksi paraislaisissa kouluissa ja päiväkodeissa

Kaupunginvaltuusto 15.11.2021 § 148

Päätös

Kaupunginvaltuusto merkitsi seuraavan aloitteen tiedoksi:

Ruuantuotanto on maailmanlaajuisesti yksi suurimmista kasvihuonekaasujen aiheuttajista. Sillä on myös muita vaikutuksia ympäristöön. Erityisen merkittävä on maatalouden vaikutus luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen. Globaalisti maatalous ja ruuantuotanto ovat suurimmat tekijät metsäkadon kasvussa ja luonnon köyhtymisessä. Suomalaisen ruuankulutuksella on yhteys muun muassa Itämeren rehevöitymiseen ja sademetsien hakkuisiin.

Planetaarinen ruokavalio on tieteellisen EAT-Lancet-komission kehittämä ruokavalio, jonka avulla pyritään takaamaan koko maailman väestölle terveellinen ruokavalio maapallojen reunaehtojen puitteissa. Helsingin yliopiston tuoreen tutkimuksen mukaan suomalaiset päiväkotilapset syövät yli viisinkertaisesti punaista lihaa siihen nähden, mikä olisi terveyden ja maapallon kantokyvyn kannalta sopivaa.

Suomalaislapset syövät liian vähän palkokasveja, täysjyväviljaa, juureksia, vihanneksia ja pähkinöitä planetaariseen suositukseen nähden. Ruokakasvatuksellisessa mielessä olisi järkevää suosia lapsille ja nuorille tarjottavan ruoan monipuolisuutta ja kasvikunnan tuotteita.

Meillä suomalaisilla on mahdollisuus pienentää eläinperäisten tuotteiden kulutusta reilusti ilman, että se aiheuttaa ravitsemuksellisia ongelmia. Meidän on siis muutettava ruokailutapojamme myös siksi, että ravitsevaa, ekologista ruokaa riittäisi maailmassa mahdollisimman monelle.

Esitämme, että Paraisten kaupunki vähentää kouluissa ja päiväkodeissa lihan kulutuksen puoleen nykyisestä vuoteen 2025 mennessä. Eläinperäisten tuotteiden tulee lisäksi täyttää myös eläinsuojelulain minimivaatimukset. Planetaarinen ruokavalio on tulevaisuutta ja Paraisten kaupungin tulee omalta osaltaan edistää ympäristömyötäisiä kulutusvalintoja.”

Kaupunginhallitus 28.03.2022 § 87

Valmistelija

Opetuspäällikkö Katriina Sulonen, puh. 050 3753 592
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Varhaiskasvatuslaki ja paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma, perusopetuslaki ja -asetus sekä paikallinen opetussuunnitelma esi- ja perusopetuksessa ovat lasten ja oppilaiden ruokailua ohjaavia asiakirjoja. Näiden asiakirjojen lisäksi Valtion ravitsemusneuvottelukunta antaa omat suosituksensa lasten ja oppilaiden ruokailuun. Esimerkiksi opas ”Syödään ja opitaan yhdessä – kouluruokailusuositus” on suunnattu perusopetukseen. Näissä edellä mainituissa suosituksissa keskitytään syömiseen ja ruokailuun kokonaisvaltaisena tapahtumana, jossa ruokailulla on aina sosiaalinen, kulttuurinen ja

ravitsemuksellinen merkitys. Kaikilla on yhtä tärkeä rooli. Maa- ja metsätalousministeriöllä on tällä hetkellä meneillään ”Kouluruoka 2.0” -hanke, jossa keskiössä on enemmänkin lasten ja nuorten osallistaminen ja mukaan ottaminen päivittäiseen ruokailutilanteeseen ja sen suunnitteluun kuin ruokailun ravitsemuksellinen ulottuvuus. Parainen on mukana ko. hankkeessa.

Valtion ravitsemusneuvottelukunnan Kouluruokailusuositusten mukaisesti jokaisella koululounaalla on tarjolla lämmin kasvisruokavaihtoehto. Tämä on ollut käytäntönä syksystä 2021 vuosiluokille 7-9. Oppilaan tai hänen huoltajansa ei tarvitse ilmoittaa etukäteen, jos oppilas valitsee kasvisruokavaihtoehdon koululounaalla. Vuosiluokkien 1-6 oppilailta edellytetään huoltajan ilmoitusta, jos oppilas valitsee päivittäin kasvisruoan. Tähän on pääsääntöisesti aina suostuttu. Tavoitteena on ollut myös se, että kasvisvaihtoehto on linjastossa ensimmäisenä, jolloin se kannustaa oppilaita valitsemaan kasvisruoan. Perusopetuksen kaikki koulut ovat mukana Kouluhedelmässä, jossa tarjotaan tuore hedelmä jokaiselle oppilaalle 3-4 kertaa viikossa.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on henkilökunnan rooli ruokailutilanteissa vielä ohjaavammassa roolissa kuin perusopetuksessa. Esimerkiksi tuorelisäkkeet pyritään tarjoamaan erillisinä komponentteina, millä on ollut henkilökunnan mukaan myönteinen merkitys lasten kasvisten syöntiin.

Palveluntuottaja vastaa ateriasuunnittelusta ja reseptiikasta. Helmikuussa 2022 koulujen ”ruokaraadeilta” kysyttiin toiveita ja kehittämisehdotuksia kouluruokalistaista. Tässä muutama esimerkki oppilaiden palautteista: possuruokia/-kastikkeita tulisi olla vähemmän ja näiden tilalla kala- ja kasvisruokia, niin ikään puuroja ja sosekeittoja tulisi olla tarjolla useammin, kasvikset toivotaan tarjottavan erillisinä, kasvisruoassa on liikaa papuja.

Palautteet on kaikki välitetty palveluntuottajalle ruokalistan ja reseptiikan kehittelyä varten. Koulujen, lähinnä yläkoulujen ruokaraatien jäsenille järjestetään koemaistaisia uusista ruokalajeista toukukuussa ja näin pyritään yhteistyössä palveluntuottajan kanssa löytämään uusia ruokalajeja, jotka vastaavat tätä päivää.

Näitä edellä esitettyjä esimerkkejä ruokailun kehittämisestä sovelletaan varhaiskasvatukseen lasten ikäkausi huomioon ottaen.

Perusopetuksen oppilaat vastasivat lokakuussa 2022 kouluruokailuun liittyvään lyhyeen kyselyyn. Vastausprosentti oli noin 45 %, joten tulokset eivät ole yleistettävissä. Kysely toteutetaan uudelleen viikolla 18, tavoitteena saada vastausprosentti niin suureksi, että vastauksilla on merkittävyyttä. Kyselyyn voidaan lisätä kysymys siitä, millä tavalla oppilaat toivovat, että kouluruokailussa vähennetään liharuokia ja vastaavasti lisättäisiin kokojyväviljan, palkokasvien ja muutoinkin kasvisten osuutta. Nämä vastaukset, ruokalistojen jatkuva kehittäminen ja vuoropuhelu palveluntuottajan kanssa takaavat parhaan lopputuloksen ja sen, että lapset ja nuoret syövät päiväkodissa ja koulussa.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä sivistisosaston selvityksen ja esittää valtuustolle aloitteen toteutamisesta loppuun käsitellyksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu Kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen: Opetuspäällikkö KS, opetuspäällikkö UL, tekninen päällikkö JN, kiinteistöpäällikkö SP, aloitteen tekijä

Kaupunginvaltuusto 25.04.2022 § 35
1286/12.00.01/2021

Päätösehdotus Kaupunginvaltuusto

- 1) päättää hyväksyä aloitteelle annetun selvityksen ja
- 2) toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös Kaupunginvaltuusto

- 1) päätti hyväksyä aloitteelle annetun selvityksen ja
- 2) totesi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Jakelu Opetuspäällikkö KS, opetuspäällikkö UL, tekninen päällikkö JN, kiinteistöpäällikkö SP, aloitteen tekijä
